

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Bonaë, Eminentissimi S. R. E. Titulo S. Bernardi
Ad Thermas Cardinalis Presbyteri Opera Quotquot
hactenùs separatim edita fuerê Omnia**

Bona, Giovanni

Antverpiae, 1677

§. 4. Quinque gradus perfectorum. Orationis studium, purissima intentio, in omne opus bonum magno impetu ferri, velle semper quod vult Deus, adhaerere Deo, & unum fieri cum eo spiritum intimo ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-10805

*Si riuat mundus, pelagusque terra
Undas iuvenes misceat.
Si polus flammis rapidis cremetur,
Si monstra seuiant stygis.
Spernet hic stultos populi tumultus,
Spernet fragores fulminum.
Et per angores percussis orbis,
Fragmenta calcans atheris,
Transiet constans, timidosque latius
Cernet cadentium metus.*

Ad hunc gradum qui pervenerit, cognoscet in hoc terminum sui profectus, quia patientia opus perfectum habet: illique debetur corona, qui legitime decertans devotus Deo permanet inter flagella.

§. IV.

Quinque gradus perfectorum: Orationis studium, purissima intentio, in omne bonum magno impetu ferri, velle semper quod vult Deus, adherere Deo, & unum fieri cum eo spiritum intimo charitatis affectu.

I. EO potissimum spectat Prophetalis iste ascensus, ut paulatim altiora petens, indicia nobis tuæ perfectionis ostendas. A vitiis purgatus, virtutibus illustratus ut sis; hætenus tamen profecisse non sufficit: quinque supersunt perfectorum gradus, quinque scilicet ornamenta, quibus animam amiciri par est, antequam Divino conspectui præsentetur, & unus cum Deo spiritus efficiatur. Primitus sese offert sedulum orationis studium, externas nimirum deserere occupationes, pauca cum hominibus, plura cum Deo miscere colloquia, quoniam in ipso sunt omnia. Oratio, inquit Elias Monachus *d*, clavis regni cælorum est. Oratio nuda orantes tanquam panis confirmat: quæ cum aliqua contemplatione conjuncta est impinguat: quæ vacat specie, & simulacris vini odorati instar est, quo repleti insatiabiliter admirantur, & obstupescunt. Ibi remedium vulnerum, ait Bernardus *e*, ibi subsidia necessitatum, ibi resarcitus defectuum: ibi profectuum copiam, ibi denique quicquid accipere, vel habere hominibus expedit, quicquid decet, quicquid oportet. In hoc gradu collocatus Propheta se pia in Psalmo humilitate profert, quia iustus in principio orationis accusator est sui. Consciis conditionis hu-

mana clamat de profundis ad Dominum, quia tantò se celerius credit exaudiri, quò profundius humilitatis penetralibus sese abdiderit. Quia verò cognoscit se nullatenus culpas posse deserre, quin otioso sermone delinquat, vel superfluis excedat cogitationibus, aut inanibus actibus occupetur; ideo misericordiam Domini, & copiosam ejus redemptionem desiderat, quo purior valeat purissimi Regis conspectui præsentari.

2. Jam qui assidue cum Deo versari in suavissima orationis quiete didicisti, ad alterum gradum properare debes, ut, quicquid boni cogitas, dicis, vel operaris, id totum sincerâ ac purissimâ intentione ad solam Dei gloriam dirigas, non tuum commodum quærens, non gloriam tuam appetens, non auram captans popularem, non propriam desiderans consolationem. Ita quod omnium actionum tuarum basis, amulsis, & fundamentum sit Dei solius honor, & gloria. Quid enim mihi est in celo, ait Propheta *f*, aut à te quid volui super terram? Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Clarè de hoc Bernardus *g*: Puritas intentionis hæc est, ut simplex oculus totum corpus lucidum faciat, ut, quicquid feceris, propter Deum facias, & ad locum unde exeunt gratiæ revertantur, ut iterum fluant. Optimè etiam exclamat Richardus *h*. O quoties ipsam veritatem non pro veritate, sed pro vanitate quærimus: & inventam veritatem non in veritate, sed ad vanitatem diligimus, &, quod miserimum est, in verbis vitæ ad mortis lucra negotiamur! Non sic fidelis servus, non sic, sed de bonis operibus nihil arrogans sibi, psallit Domino cum Propheta, *Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei: neque ambulavi in magnis, neque in mirabilibus super me.* Rectam enim intentionem comitatur humilitas, cujus prævaricator à Divinæ suavitatis gustu, sicut infans à maternis uberibus, excludetur.

3. Hoc posito bonorum operum solidissimo fundamento ad tertium gradum provehi necesse est. Hic autem præparandus est animus, non tam ut agas, quam ut patiaris. Opera spiritus ingenti fervore perficere, & in omni bonum magno impetu ferri tertius est gradus, quem non incongruè tertium cælum dixeris, ad quod raptus Apostolus audivit arcana verba,

f Psalm. 72. *g* Bern. serm. 3. in vigil. Nativit. h Richard. Viêt. de erud. bon. int. lib. 1. c. 3.

d Elias in Florilegio. *e* Bern. serm. ult. sup. Cantica.

quæ non licet homini loqui. Intelligentia namque humana, ut subtiliter docet Richardus Victorinus; divinitus inspirata, & illo cœlesti lumine irradiata aliquando sublevarur supra propriam scientiam, aliquando etiam supra industriam, aliquando autem etiam supra naturam. Cœlestis enim desiderii ardor cum vehementer exæstuat, animam Divino amore fervidam per violentiam ardoris sublevar ad superiora. De tali anima rectè illud intelligimus, quod in Cantico scriptum est: *Quæ est ista quæ progreditur quasi Aurora consurgens?* Quæ quidem aurora sequentium graduum incremento dilatabitur, donec in diem definat splendidissimam, in diem illam, quæ melior est in atriis Domini super millia. Vide autem num illi, qui ejusmodi est, possit consequens Psalmus convenire, *Memento Domine David, & omnis mansuetudinis ejus.* Votum enim vovit se requiem non habiturum, donec inveniat locum Domino; dignumque Deo Jacob tabernaculum ædificet in seipso, in quo ipse Dominus, cum sanctificatio effloreat, requiescet. Prolixior cæteris est Psalmi hujus modulatio, quæ mysticæ ascensionis concinit sacramenta, & fidelem ascensorem ad celsioris sanctitatis augmentum perducit.

4. Et quidem hucusque pervenisse magna delectatio mentis est, magnum gratiæ incrementum. Sed nunquid hic præmatura statione commemorandum? Absit. Sed quid dicit Scriptura? *Amice ascende superius.* In hoc ascensu mirantur sancti animæ tuæ anagogicum provectum, & dicunt: *Quæ est ista, quæ ascendit de deserto deliciis affluens, immixta super dilectum suum?* Inniti enim super dilectum, cum Dei voluntate in omnibus concordare, à Divino beneplacito in nulla penitus re dissentire, verbo ut dicam, velle semper quod vult Deus, sublimis Philosophia est, quam ad quartum gradum promoti totis debent viribus profiteri. Hanc sapientiam perimus, cum dicimus in oratione, *Fiat voluntas tua.* Hanc docuit Christus, cum oravit ad Patrem, *Non mea, sed voluntas tua fiat.* Hac omnes sancti Dei excelluerunt illud jugiter clamantes, *Domine, quid me vis facere?* In hac salus, & vita, pax, & gaudium sita sunt; fastigium, & culmen Christianæ perfectionis. De hac conformitate humanæ voluntatis cum Divina libellum edidit Hieremias Drexelius,

i Rich. lib. 5. de contempl. c. 4. k Cant. 6:9. l Luc. 4:10. m Cant. 8:5.

quem nunquam satis laudare valeas. Ex hoc disces quicquid de hac re, vel veterum Patrum monumenta continent, vel sanctorum exprimum exempla. Hanc sapientiam qui possederit, verè poterit Psalmi dulcedinem experiri, verè poterit sapienter psallere, *Ecce quam bonum, & quam jucundum habitare fratres in unum: quoniam illic mandavit Dominus benedictionem, & vitam usque in seculum.*

METRUM XXXVI.

Hoc fixum est mihi Numinis verendas
Leges, ac nutus, jussaque sancta sequi.
Vultus nam vero pendulos ab illis,
Meta voluntati figitur ista bona.
Deprensa ut pelago levis carina,
Horrida præcipiti bella movente Notò,
Sidus Parthasie requirit urse,
Tutor ut dubium navis vaga vadat iter,
Arctos sic mihi erit Dei voluntas,
Seque mea hoc semper sidere vita roget.
Seu languore velit, malaque febris,
Fractaque continuo membra dolore premi.
Seu me pauperie imperet gravatum
Libera servili subdere colla iugo.
Seu duro jubeat labore iungi,
Reddere & ingenua sordida pensa manu.
Nil scdum, nihil estimabo durum,
Quamvis ille novis sæviat usque modis.
Quod si me jubeat lacus nefandis
Quos merui noxæ sponte subire stygis;
Ab! mallem stygias Deo jubente
Pœnas, quam celsi splendida regna Poli.
Calorum proceres, calique regna,
Quid mihi vobiscum, si meus absit Amor?
Ut solem Clytie aspicias fugacem,
Pavidus Eoo, claudatur occiduo.
Sic Sol est mihi Numinis voluntas,
Hac sine cuncta mihi non tenebrosa forent.

5. Ite nunc humanæ vitæ calamitates, ite brutalium affectuum perturbationes, nunc ceddendum est triumphanti. Ad cœlestis fastigium virtutum gradibus perventum est, ad finem, qui nullis limitibus terminatur, ad summum, totius perfectionis cacumen. Stat Dominus in iuxta scalæ, ut animam amoris igne candentem sibi intimè uniat, & indissolubili charitatis nexu secum conglutinet. Teste enim Climaco in charitas est, quam in summitate scalæ vidit Jacob. In hac intima cum Deo unione postremi gradus ascensio consistit, cujus dignitas tanta

n Climac. 5:30.

tanta est, ut nec linguis hominum, nec Angelorum exprimi possit. Anima siquidem ad hunc statum erecta Divina claritate, quæ à Deo refultat, miro modo afficitur, & à Deo sibi intimè unito succensa se Dei genus esse demonstrat, sicut ferrum, dum candet, mirificè ignem repræsentat, & illius proprietatibus pollet. Ejus verò potentia in quandam vastissimam, ut ita dicam, Divinitatis solitudinem introducuntur, ubi voluntas Deum ineffabili sensu percipit, & intellectus amissa omni rerum distinctione, ac varietate, cunctasque imagines etiam nobilissimas transcendens Deum sapientissimè ignorans contemplatur: non enim illum clarè intuetur, ut in patria; sed excessu ignorationis genere, illa videlicet irrationali, & amente sapientia à S. Dionysio Areopagita o tantopere celebrata ipsum divinitus agnoscit. Gustaverat celsitudinis hujus suavitate Richardus Victorinus p, qui loquens de hoc statu dicit: O alta quies, o sublimis requies, ubi omne quod humanitas moveri solet motum omnem amittit: ubi omnis qui tunc est motus divinitus fit, & in Deum transit. O illos verè beatos, de quibus scriptum est, Ego dixi dii estis, non natura, sed gratia; non essentia, sed participatione, qui videlicet unum sunt cum Deo in infinita, & inexhausta charitatis ejus abyssu. Hoc est illud unum, quod solum esse necessarium edocuit Christus: hæc est meta, hic finis, ad quem tendere debemus: hæc jucunditas, hæc requies, hæc beatitudo animæ nostræ. Omitto plura hujus unionis, eaque abdita, ac inexpertis incredibilia mysteria, mysticos scilicet contemplationis excessus, lucidissimum Divinitæ caliginis lumen, arcani secessus admirabile silentium, quietissimæ suspensionis securam tranquillitatem, ebrietatis spiritualis insolitos effectus, purissimi amoris oscula, castissimos amplexus, placidum somnum, extaticos raptus, amantis animæ languores, vulnera, mortem, & quam Theologi mystici explicant, quandam sui ipsius annihilationem, & totalem in Deum transformationem. Hæc secretioris sapientia sacramenta ignaris relata fidem amittunt, iisque dumtaxat perspecta sunt, qui in hujus quintidecimi gradus summitate tranquilla pace fruuntur. Ultimus autem Psalmus Gradualis ad hanc ultimam perfectionem invitat dicens, *Ecce nunc benedicite Dominum omnes servi Domini: in noctibus extollite manus vestras in sancta*. Mundi enim hu-

jus durante caligine Dominum jugiter quærere, & laudare debemus nostrasque semper operationes illuc sedula attollere intentione, unde supernæ benedictionis plenam accipere mercedem mereamur. Hanc sublimem Psalmorum Gradualium intelligentiam, dum eos ex Ecclesiæ præscripto recitamus, solerti oportet consideratione perspicere, ut omni carnis imbecillitate submota de gradu in gradum usque ad ultimum culmen perveniamus, vires tribuente Deo, quem quærimus, ad quem tendimus, quem optamus, cui est honor, & virtus in perpetuas æternitates.

CAPUT XVI.

De Singulis Partibus Divinæ
Psalmodiæ.

Est hoc in more positum anatomicis dissectionibus, ut post exactam totius corporis, ejusque partium integritatum considerationem, alias etiam vel minimas particulas minutissimè dividant, & investigent. Hoc moris usurpandum mihi est in præsentiarum. Cum enim hætenus majores Officii Divini partes, horasque diurnas, atque nocturnas rudi, ac retuso ingenii mei gladiolo minuatim dissectas tuas, Lector, considerationi exposuerim; jam res ipsa nos admonet, ut de minoribus particulis, quibus unumquodque officium componitur, accuratam quoque tractationem instituam. Sed in tanta rerum sylva, quæ velut agmine facto sese offert ad dicendum, unde ordiar, aut ubi desinam? Ut enim omnia velle prosequi nimis prolixum erit: ita vereor, ne quædam relinquere incuriam, & errori adscribatur. Dicam igitur compendio, quæ magis convenientia videbuntur, & cum viam fecero lectoris industriæ, multa prætermittam. Ordinem sermo, quem ipse horarum usus suggerit, paucis dumtaxat doctrinæ gratia immutatis. Sunt autem hæc capita, de quibus sigillarim disferendum est. De Oratione Dominica, Angelica salutatione, & Symbolo Apostolorum: De horarum initio, de signo Crucis, de Gloria Patri, Alleluja, Invitatorio, Hymnis, Antiphonis, Psalmis, Canticis, Versibus, Lectionibus, Responsoriis, Capitulis, & Collectis: de Symbolo Athanasii, de Lectione Martyrologiis de Precibus, & suffragiis, atque de fine Officii.

o Dionys. libro de myst. Theologia. p Rich. de extrem. mali tr. 3. c. ult.